

"O, ta vražji fant!"

Včerajšnja veselo-igra "O, ta vražji fant!", ki jo je podal dramski zbor "Anton Verovšek" v Slovenskem delavskem domu v Collinwoodu, je samo potrdila dejstva, da ima clevelandška okoliščina collinwoodska naselbina v svoji sredi sijajne diletantске moči.

"O, ta vražji fant!" (v originalu "Vozel"), je duhovno dete nemanskega humorista, ki je naredil že enkrat prej še vse večjo zmedo s svojim nebog-anim "Občinskim detetom," katerega bi bilo tudi treba čim prej dramaturgizirati.

V igri je bilo troje ženskih vlog: Ranka, Jeličeva žena, ki jo predstavlja Josephine Kovac; Bajka, njena svakinja, — Florence Yeary-Slaby, in Marta, — Ann Zaic.

Vse tri so svoje vloge naravnost izborna odigrale. Josephine Kovac in Florence Yeary-Slaby sta se že pri zadnji tragediji "Rdeče rože", ki je bila igrana pred nekaj tedni v prid Cancerjeve ustanove, sijajno izkazali, tekem včerajšnje predstave, to sta igrali vloge popolnoma drugačnega tipa, pa sta dokazali, da nikoli ne razočarata občinstva v njegovem umetniškem pričakovanju. Prav tako je bila absolutno na svojem mestu in stančno tam, kamor je spadala, Mrs. Ann Zaic. Mrs. Josephine Kovac se odlikuje tudi po svoji lepi slovensčini, Mrs. Yeary-Slaby pa bi svojo lepo imitacijo še znatno dvignila, če bi se bolj naučila svoje vloge.

V igri je bilo tudi troje moških vlog: Stefan Jelic, ki ga je predstavljal Anton Drenik; Miro Perič, njegov tast, katerega je podal Joseph Godec, in Peričev "vražji fant", ki ga je odigral Frank Jelic. Tudi o moških vlogah je bilo rečeno v prejšnjem številk. Mladega Stefana Jeliča nismo želeli boljšega kot ga je podal Anton Drenik. Joseph Godec je bil mojstrski tako v logi kakor v maski, Frank Jelic pa je bil res "vražji fant" po kakršnem zdihuje vsa ženska srca.

Igro je strokovnjaško režiral Stefan Jelic, ki je pred tedni z enakovnim uspehom in rezultatom režiral tudi težko socialno dramo "Rdeče rože."

All se ne bi s takimi režiseri, s takimi posameznimi močmi, s takimi razpolaganji na dramski zbori, dalo ustanoviti skupnega dramskega zbora, kateri bi se kot tretji slovenski dramski zbor — poleg onih v Ljubljani in Mariboru — uveljavil v Clevelandu? Poklicani činitelji, ki jim je do tega, da bi slovenski talija v Ameriki še čim dalje časa živela, naj razmišljajo o tem, za nadaljni obstoj slovenske dramatike v Ameriki, sila težavnemu problemu.

Kultura

GANKARJEVE VAJE
V torek ob 7:30 zvečer se vrši prva bralna vaja za enodejanko "Pri vratarju," ki bo igrana 23. februarja za Slovensko narodno italnico. Na tisti večer bodo emi uri bo bralna vaja za "Kurentovo nevesto", ki bo pripravljena 23. februarja. — Re-

Nov grob
Snoči je preminil Henry Kojala, 802 East, 156th St. Pogreb ima v oskrbi August Svebec. Več poročamo jutri.

Izjava Sov. Rusije in bolgarskega premierja

Rusija pravi, da je Nemčija ni konsultirala radi pohoda v Bolgarijo. — Važna izjava bolgarskega premierja Filova. — Turčija stoji slej ko prej trdno na svojem stališču.

MOSKVA, 12. januarja. — Nocoj se je oficijelno naznanilo, da ni Sovjetska Rusija pristala na pohod nemških armad v Bolgarijo. Oficijelni sovjetski Tass ugotavlja, da ni Nemčija nikoli vprašala Rusije glade dovoljenja za vkorakanje nemških čet v Bolgarijo in da ji ni Rusija nikoli dala tega dovoljenja.

Toda enako izjavo je podala Rusija ob vkorakanju nemških armad v Rumunijo.

Izjava bolgarskega premierja
BUSE, Bolgarija, 12. januarja. — Bogdan Filov, bolgarski premier, je povedal bolgarskemu ljudstvu, da je še vedno možnost, da bo Bolgarija poptegnjena v vojno, toda Bolgari ne bodo odpustili nikomer, ki bi hotel narediti iz Bolgarije nacistično, fašistično ali komunistično državo.

"Izmi" niso za Bolgarijo
"Nacizem, fašizem in komunizem so morda dobri za Nemčijo, Italijo in Rusijo, toda ne more se jih pa presaditi na bolgarsko zemljo," je rekel premier. Splošno naziranje vlada, da je iz premierjevih besed sklepati, da bolgarska vlada predvideva vkorakanje nemških čet v deželo, proti čemer pa bo vlada protestirala.

Stališče Turčije neomajeno
ISTANBUL, 12. januarja. — Neki visok turški vladni uradnik je izjavil danes Associated Pressu, da bo Turčija napovedala Nemčiji vojno, če bodo nemške čete vkorakale iz Rumunije v Bolgarijo. Na izjavo bolgarskega premierja Filova, da bo ameriška pomoč Angliji podoljšala in razširila vojno, dostavljajo turški vladni krogi: "Toda zagotovila bo tudi Angležem zmago."

Jubilejna razprodaja

Danes se je pričela v Gubanc Dry Goods Store, 16725 Waterloo Rd., velika razprodaja, ki bo trajala do 18. januarja. Razprodaja se vrši v proslavo 25-letnice trgovine. Na razprodaji imajo vsakovrstno blago po zelo nizki ceni. Citajte oglas v današnji številki.

WENDELL WILLKIE PODPIRA NAČRT PREDSEDNIKA ROOSEVELTA

Alf Landon pravi, da če bi bili republikanski stranki znani Willkiejevi nazori, ne bi bil on njen predsedniški kandidat. — Willkie bo prihodnje dni odpoval v London.

NEW YORK, 12. januarja. — Wendell L. Willkie, bivši kandidat republikanske stranke, je danes izjavil, da se strinja z Rooseveltovim "lend-lease" načrtom, toda z gotovimi modifikacijami. Izjavil je tudi, da bo že v nekaj dneh odpoval z letalom v Anglijo, proučevati tamonjnji položaj. Willkie je izjavil, da se mora predsednikov načrt potrditi ter da se mu mora dati polnomoč za gotovo dobo, ker če se hoče uspešno in naglo pomagati Angliji, ne more nihče pričakovati, da bi moral predsednik za vsak top in za vsako ladjo, ki jo name-rava dati Angliji, sklicovati posebno "občinsko sejo". Potreba

Novi grobovi

NICK HERAK
V soboto večer je preminil na svojem domu 7512 Donald Ave., Nick Herak, v starosti 49 let. Rojen je bil v selu Brasljevi, občina Sošice v Žužemberku. Tukaj zapušča žalujočo soprogo Mary in hčere Rosemary in Danko, brata Georgea in Johna. Bil je član društva Žumberačka sloga, št. 21 HBZ. Pogreb se bo vršil iz pogrebnega zavoda na 1053 East 62nd St. v četrtek zjutraj ob 9. uri v cerkev sv. Nikola na East 36th in Superior Ave. ter na pokopališče. — Bodi mu ohranjen blag spomin, preostalim naše sožalje.

JOSEPHINE JESENOVIC
V soboto popoldne je v Deaconess bolnišnici preminila Josephine Jesenovic, stanujoča na 4410 Bradley Rd. Stara je bila 50 let in rojena v vasi Jepava, odkoder je prišla sem leta 1910. Tukaj zapušča žalujočega soproga in štiri otroke: Mrs. Josephine Oblak, John ml., Mrs. Alice Miklaučič, in Mrs. Jennie Jerič in sestrično Mrs. Mary Koljat. Pogreb se bo vršil iz pogrebnega zavoda na 1053 East 62nd St. v torek zjutraj ob 8. uri v cerkev sv. Lovrenca ter na pokopališče. Bodi ji ohranjen blag spomin. Preostalim naše sožalje!

MIKE PAVLOVIC
V avtomobilski nesreči v nedeljo zjutraj je bil na route 20 blizu Painesville, Ohio ubit dobro poznani Mike Pavlovic, stanujoč na 1015 East 78th St. Rojen je bil v Calumetu, Mich. in star komaj 29 let. Tukaj zapušča žalujoče starše Johna in Martho Pavlovic, brata Daniela in George-a, sestro Mary, pol brata Nicka in Johna Badovinac. Bil je član in predsednik društva Pioneers, št. 663 HBZ. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj iz pogrebnega zavoda na 1053 E. 62nd St. ter ob 9. uri v cerkev sv. Nikolaja na E. 36th St. in Superior Ave. Bodi mu ohranjen blag spomin. Preostalim naše sožalje!

Nevolja med republikanci
Veljaki republikanske stranke so sila nezadovoljni z njegovo izjavo. Bivši guvernir Landon, ki je leta 1936 kandidiral proti predsedniku Rooseveltu, je izjavil, da ne bi bil Willkie nikoli kandidat republikanske stranke, če bi bili stranki znani njegovi nazori, ki jih je zdaj obelodobil "občinsko sejo". Potreba

Delavci se morajo vzdržati vojaško izvežbati za revolto

Komunistična stranka izključila iz svojih vrst bivšega urednika svojega komunističnega glasila.

NEW YORK, 12. januarja. — Florence Hathaway, bivši urednik "Daily Worker-ja" in sila v ameriški komunistični stranki, je bil izključen iz stranke, "ker ni vršil svojih političnih odgovornosti, zaradi dezertacije in ker ni podvel korakov, da bi se zopet rehabilitiral ali opravičil v stranki."

Tako naznanja danes "Daily Worker", organ komunistične stranke.

CLEVELAND. — Dr. Grace Carlson, ki je preteklega novembra kandidirala v zvezni senat, je izjavila v Allerton hotelu na seji Socialist Workers stranke, da se delavci ne bi smeli upirati vojaški skripciji, kajti samo če se vojaško izvežbajo, jim bo mogoče nekega dne zrušiti kapitalizem.

Dejala je, da so dnevi "revolucije z resolucijami" minili ter da si bodo delavci samo s pomočjo orožja izvojevali svojo pravico.

"Tako zvani boj Amerike za demokracijo proti osišču je samo tekma dveh imperializmov, v kateri tekmi je ena izmed glavnih nagrad bogati trg Južne Amerike," je dejala doktorica.

Nekaj posebnega!

Prihodnjo nedeljo 19. januarja popoldne bo "Divji lovec" prišel na oder S. N. Doma na St. Clair Ave. To znamenito Finžgarjevo delo, izza čigar zadnje vzpizoritev je poteklo že mnogo let, bo podano od dramskega društva "Ivan Cankar" v pričajanju, da se s tem zadosti želji starih posetnikov dramskih predstav, pri katerih so bile lepe igre, vzete iz narodnega življenja vedno najbolj priljubljene. In "Divjemu lovecu" pripada med igrami te vrste častno mesto. "Divji lovec", je tako značilno slovenski, da bo brez dvoma igran, dokler se bo slovenska beseda govorila na odru.

Ta vzpizoritev bo z enega stališča najodličnejša, kar jih je še bilo podano na katerem slovenskem odru v Ameriki. Društvo si je naročilo krasno novo scenografijo, ob kateri se bo divilo vase oko. Slovenske alpske pokrajine se vam bodo odprle v vsej svoji krasoti, in tako bo užitek, ki ga boste imeli od predstave, podvojen. "Ivan Cankar" je za nove kulise potrošil znatno vsoto denarja, v pričajanju, da s tem ustrezne svoje občinski. Delo je izvršil poklicen odbornik slikar, mož, ki je strokovnjak v tej stroki, o čemur bo več poročano v prihodnjih dneh.

Razume se, da se je za to izredno vzpizoritev "Divjega lovca" izbralo prvovrstne moči. Za danes naj omenimo le vodilni vlogi: Majdo bo igrala Miss Anne Čebul, zelo talentirana mlada moč, Janeza pa bo predstavljal Rudolph Widmar, ki se je že ponovno odlikoval na našem odru. Vstopnice, ki so po 35c, so v predprodaji v prodajalni Mrs. Makovec v S. N. Domu in pri članih društva "Ivan Cankar".

A. F. of L. zahteva vzdržanje pravice do stavk

Federacija poziva kongres, naj slednji nemudoma avtorizira apropiacijo, ki jih zahteva predsednik Roosevelt.

WASHINGTON, 12. januarja. — Ameriška delavska federacija je danes obvestila zvezni kongres, da so njeni člani pripravljani na doprinasanje žrtev za izvedbo ameriškega obrambnega programa, toda bodo nastopili proti vsakemu poizkusu, da se o krme njih pravico do stavk.

"Bilo bi naravnost samomorilno, če bi v naši naglici izgradili nepremagljivo in nerablivo vojaško obrambo dežele, istočasno pa bi tekem tega procesa obrnili hrbet demokraciji," je rečeno v izjavi Federacije.

Na čelu pripravil Federacije je pripravilo, da kongres nemudoma avtorizira apropiacijo (sredstva) — za obrambo, ki jih zahteva predsednik Roosevelt.

Smrtna kosa

V Fairportu, Ohio, je preminil John Pakić, star 70 let. Doma je bil z Vrhniko pri Ložu, odkoder je prišel v Ameriko pred 35 leti. Žena mu je umrla pred enim letom. Tukaj zapušča sina Josepha, hčere Mary Knaus, Jennie Kotnik in Josephine Jezerc in brata Franka, v starem kraju pa brata Antona. Bil je član društva Loška dolina. Pogreb se bo vršil v sredo zjutraj ob devetih uri v cerkev sv. Vida in na Calvary pokopališče iz Frank Zakrajškovega pogrebnega zavoda na 6016 St. Clair Ave. Naj počiva v miru. Ostalim naše sožalje!

V bolnišnici

V Glenville bolnišnico se je podal Mr. Joe Candek, 1137 E. 77th St. Prijatelji ga lahko obiščejo. Želimu mu naglega okrevanja!

"DIVJI LOVEC"

Nocoj točno ob 8. je vaja za "Divjega lovca" na odru Slovenskega narodnega doma. — Režiser.

ADAMIČEVE KNJIGE

Cenjeni slovenski javnosti naznanjamo, da smo prejeli novo zalogo zadnjih Adamičevih knjig "From Many Lands." Vsi oni rojaki, ki so želeli knjige, pa jim nismo mogli ustreči, ker nam je zaloga pošla, so prošeni, da se oglašijo v našem uradu, kjer zdaj zopet določeno zaželjeno priljubljeno knjigo. Knjiga "From Many Lands" je izšla že v šestih ali sedmih nakladah, ker se je tekem prvih dveh mesecev po izdaji prodalo nad 25.000 izvodov. — Sezite po tej knjigi, dokler nam zaloga ne poide.

NACISTI OBSODILI V SMRT NORVEŽANA

Arendal, Norveška. — Nemško vojaško sodišče je v soboto obsodilo v smrt 25 let starega Norvežana Rolf Hansena, ker je slednji napadel nekega nemškega vojaka. Hansen je odšel nekoliko vinjen z neke božične veselice, ko se je zunaj srečal z vojakom. Ko ga je vojak vprašal, koliko je ura, ga je Hansen udaril. Vojak je nato potegnil bajonet, Hansen pa samokres ter je vojaku prestrelil pljuča. Vojak bo okrevl, Hansen pa bo moral umreti.

ITALIJANI SO NA VSEH FRONTAH NEUSMILJENO TEPENI

Za Klisuro je padel Tepeleni Grkom v oblasti. — Nacijski letalci pomagajo Italijanom v Sredozemlju.

NAPAD LONDONA Z VZIGALNIMI BOMBAMI

RIM, 12. januarja. — Zdjaj operira nad Sredozemskim morjem združena italijansko-nemška zračna sila, ki napada angleško poveljstvo poroča, da je italijanski torpedo zadel nekotangleško križarko, nadaljna križarka pa je bila zadeta po bombah iz zraka.

Zadeta in pogreznjena je bila tudi neka italijanska torpedovka.

Napad na London
LONDON, 13. januarja. — Nacijska zračna sila je naredila snoči zopet poizkus požiga Londona ter je napadle mesto z vzigalnimi bombami, toda svojega namena ni dosegla, ker so gasilci požare sproti pogasili.

Ankleska zračna sila je v soboto ob belem dnevu zopet napadla francoska, belgijska in holandska pristanišča, ki se nahajajo v nemški oblasti, kjer je bila prizadejana velika škoda na mornariških in armadnih napravah.

Večni italijanski porazi
BEOGRAD, 12. januarja. — Grki so v besnih bojih zavzeli važan albanski kraj, Tepeleni, kar pomeni definitivno zlom celotne italijanske fronte v centralni Albaniji. Poročila naznanjajo, da beži italijanska armada v gorovje proti severu.

Grki so izvojevali tekem 48 ur dvoje velikih in odločilnih zmag, ko so zavzeli Klisuro in Tepeleni.

Italijani beže čez drn in strn.
ATENE, 12. januarja. — Italijanske čete, ki so zbežale v petek iz Klisure, katera je padla Grkom v oblast, nadaljujejo svoj beg proti severu, dočim so jim Grki tesno za petami.

Neki italijanski častnik, ki je bil ujet v Klisuri, je izjavil: "Poležaj Italijanov je skrajno obupen, ker je posledica predora njihovih črt na tem važnem kraju."

Ogromne izgube Italijanov
Časnikarji, ki se nahajajo z grško armado na gorski fronti, poročajo, da so izgube Italijanov strašne in da gredo v tisoče.

Za proletarsko solidarnost in svetovno delavsko revolucijo!
MOSKVA, 11. januarja. — "Izkušnje so dokazale, da je dovolj medsebojnega razumevanja in zaupanja med Sovjetsko Unijo in Nemčijo, da se lahko v interesu obeh prizadetih strank rešijo vsi številni ekonomski in finančni problemi obeh držav." "Izvestja" dalje ugotavljajo, da se se odnošaji med tema dve-ma največjima silama vse od pogodbe vzajemnega nenapadanja, ki je bila podpisana dne 23. avgusta 1939, razvijali "v atmosferi prijateljstva in medsebojnega razumevanja." "Sovjetska Unija, kot nevoj-skušnja se država, izvaja svojo lastno, neodvisno politiko, ne glede na toj kaj si državniki vzhodne in zapadne hemisfere mislijo o nji." Slično izjavo objavlja tudi "Pravda," organ ruske komunistične stranke. (Komentar tega vestem je izražen v naslovu tega poročila. — Op. uredništva.)

Kratke vesti iz življenja in sveta

CHRYSLER BO IZDELOVAL DELE BOMBNIKOV
Detroit. — Chryslerjeva korporacija je v soboto naznanila, da bo izdelovala spodnje ogro-dje in kolesje za bombnike, ki bodo izdelani v Glenn L. Martin Aircraft tovarni.

PAPEŽEVO ZAKLONISCE JE GOTOVO
Vatikan. — Papeževo zaklonišče proti bombam je zdaj izgotovljeno. Ključni tega zaklonišča bodo izročeni papežu v nekaj dneh, ko bodo strokovnjaki preiskusili v zaklonu naprave za dovažanje zraka in ko bodo sobe opremljene s pohištvo.

OSEŠT OTRK NAJDEN MRTEV
Schang. — Oblasti preiskujejo smrt Harryja Dugana, 41 let starega WPA delavca in očeta šestih otrok, čigar truplo so našli v soboto na nekem praznem zemljišču v bližini njegovega doma.

SMRT TRESH OTROK V PLAMENIH
Baltimore. — Ko je v soboto večer ogenj uničil dom Hermana Wheichmana v Marley Creek Parku, je zgorelo v plamenih troje otrok, ki jih niso mogli pravočasno rešiti.

GONJA ZA LOVCI NA GLOVSEKE GLAVE
Manila. — Patrulje konstablerjev iščejo v gorovju v bližini Balerja tolpo domačinov, ki se ukvarjajo z lovom na človeške glave. Omenjeni divjaki so dne 7. januarja umorili v bližini Nueve Vinzayje četrto otrok, katerim so porazali glave, nato pa pobegnili v gore.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
za 6 mesecev .....\$3.00; za 3 mesece \$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexicu, za celo leto \$6.00
za 6 mesecev .....\$3.25; za 3 mesece \$1.60
Za Zedinjene države, za celo leto \$4.50
za 6 mesecev .....\$2.50; za 3 mesece \$1.50
Za Evropo, Južne Amerike in druge inozemske države:
za celo leto .....\$8.00; za 6 mesecev \$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

UGANKA, KI SE JI PRAVI - RUSIJA

Na prvi strani našega lista so objavljene ugotovitve, ki jih daje z ozirom na rusko-nemški ekonomski pakt sovjetska oficijelna agentura Tass v "Izvestjih" in v "Pravdi."

Ob sedanjem položaju stvari je zanimiv uredniški članek, priobčen v soboto v tukajšnjem "Plain Dealerju." Članek se glasi:

Optimisti, ki so prerokovali, da bosta Rusija in Nemčija kmalu dospeli do razpota, kjer se bosta ločili njuni poti, so dobili svoj odgovor v obnovljenem in povečanem ekonomskem sporazumu med Berlinom in Kremlinom.

Upanje, da bo ruska akcija preprečila obkolitev balkanskih Slovanov, je splavalo po vodi. Govorjenje, da bo postala Rusija bolj odločna v svojem zadržanju napram Nemčiji, ko bodo enkrat šli "apizerji" iz angleškega kabineta — in niti enega teh ni sedaj več v vladi — se je izkazalo bolj za propagando kakor pa za dejstvo. Danes je tudi Turčiji jasno, da ji ni ničesar pričakovati od svojega ruskega mentorja (pokrovitelja) v slučaju, če se odloči, postaviti se po robu nacističnemu prodiranju proti Dardanelam.

Po zadnjem sporazumu je Rusija pristala na to, da bo zalagala v velikih množinah Nemčijo z vojnim materialom, ki je potreben za obrat nemške vojne mašine. Eden izmed učinkov tega zalaganja bo — več trpljenja in pomanjkanja doma, v Rusiji. Drug učinek pa bo v večjih ruskih nakupih na svetovnem trgu, radi česar morajo biti oprezne tudi Zedinjene države.

Danes je jasno, da se sovjetska Rusija ne bo obotavljala, pretovoriti vse blaga, ki ga bo nakupila v inozemstvu, za transportacijo v Nemčijo. V pogodbi so na primer predvidene velike količine bombaža. Ker pa Rusija nima dovolj bombaža niti za kritje svojih lastnih potreb, je jasno, da bo ves bombaž, ki ga bo dobavljala Rusija Nemčiji, nakupila v Zedinjenih državah ali v drugih deželah, ki pridelujejo bombaž. Tudi žitno kvoto bo morala Rusija izpolniti samo s pomočjo žita iz drugih dežel. Baš zdaj se nahaja na potu v Argentino ruska mislija, ki namerava skleniti tam pogodbe za velika naročila argentinskega žita.

Vidimo torej, da je vsenaokrog nevarna situacija. Ameriki se nudi velika izkušnja in prilika prodaje vseh odvisnih poljskih pridelkov. Toda prodati te pridelke Rusiji, pomeni — v očigled nove rusko-nemške pogodbe — prodati jih Nemčiji. Sovjetska Unija postaja od dne do dne večja prijateljica nacistov, vsa naša narodna politika pa gre za tem, da se čim prej zruši nacističski Tretji rajh in z njim vred njegovi zavezniki.

Tako razmotriva o položaju "Plain Dealer," ki gleda na dejstva v luči, v kateri so ta dejstva osvetljena. In to je edini način gledanja v sedanjih realni politiki borbe na življenje in smrt. Vsako drugačno gledanje na položaj in razmotrivanje o njem, je samo "wishful thinking," kakor označuje tako razpoloženje angleški jezik.

Rusija je imela v širokem svetu mnogo prijateljev, ki so videli v nji resnično pobornico demokracije in svobode ter vršiteljico človečansko-političnih oporok Tolstoja, Turgenjeva, Puškina, Gorkega ter nešteti drugih ruskih humanitarcev, kakor tudi velikega političnega genija Lenina. Eni so gledali v Rusiji svojim političnim idealom sorodno državno-socialno tvorbo, dočim so videli drugi v nji mater svoje slovanske očetnjave, pod čije okrilje naj bi se združili v eno samo veliko rodbinsko zadrugo vsi narodi slovanskega porekla. Bredke razvoj dogodkov pa dokazuje, da so se motili prvi kot drugi.

Danes je jasno eno: Večji kakor vsa mržnja do nacistov, kakor sovraštvo do Japoncev in kot želja po svetovni revoluciji, je — smrtni strah Stalina in sovjetske vladajoče klike — pred strašno nacističsko vojno mašino. Ta strah je podlaga vsem paktom, ki jih sklepa Moskva z Berlinom, ne pa morda kako prijateljstvo med ruskimi komunisti in nemškimi nacisti. Ta smrtni strah je vzrok, da ne seže Stalin pod pazduho Turčiji, Bolgeriji in ostalim balkanskim narodom, ki upirajo ob uri nevarnosti zaman v Moskvo svoje oči. S temi pakti Stalin samo poljska od sebe uro obračuna, o kateri ve, da bo napočila slej ali prej, če izide Hitler zmagovit iz te vojne. Če bi bil Stalin trdno uverjen, da bo Hitler poražen, bi bila

njegova politika popolnoma drugačna, toda ker lebdi v njegovih razmišljanjih možnost Hitlerjeve zmage nad Anglijo in njenimi zavezniki, si ne drzne pokazati zob bodočemu vladarju Evrope, o katerem itak ve, da smatra Ruse in z njimi vred vse ostale Slovane za izmeček človeštva.

Vprašanje pa je, ali bo Stalin s svojo politiko ustrežanja Nemčiji res odložil uro obračuna Nemčije z Rusijo ali jo bo še pospešil. Po našem mnenju, se bo zgodilo zadnje.

Pred zaključkom tega članka javljajo zadnja poročila, da je oficijelni ruski Tass izjavil, da Rusija ni bila obveščena o nameravanem pohodu Nemcev skozi Bolgarijo. Ali naj to pomeni, da bi se Rusija uprla tozadevni nacističski nameri? Težko! Nikar namreč ne pozabimo, da je podala Rusija enako izjavo tudi pred vmarširanjem nacistov v Rumunijo.

Zdi se, da stojimo pred novim rusko-nemškim "dealom," s katerim sta se Rusija in Nemčija sporazumeli glede "vplivni sfer" na Balkanu.

Sovjetska Rusija se z vsakim dnem bolj izkazuje kot glavna "apizerica" Hitlerja.

ZADRUGE SE MNOŽIJO

Tekom zadnjih petih let se je ustanovilo več kot 3500 posojilnih zadrug v pomoč malim izposojevalcem.

Ustanovitev več kot 1000 novih posojilnih zadrug (credit unions) tekom l. 1939 — skoraj po tri na dan — jasno kaže, da je razmah je dala federalna zakonodaja ideji takega združarstva.

Podatki, nedavno priobčeni od urada za delavske statistike kažejo, da je bilo koncem l. 1939 8.315 posojilnih zadrug, polovica izmed katerih je obratovala pod federalnim čartrom. Bile so v vsaki državi, distriktu Columbia in Hawaii. V l. 1939 so skupaj imele 2.400.000 članov, njihova skupna imovina je znašala 193 milijonov dolarjev, posodile so vsega skupaj 240 in pol milijona dolarjev in izplačale so svojih članom več kot 4.500.000 dolarjev dividend.

Dasi kreditne unije so bile prvič legalizirane v Massachusettsu pod državnim čartrom že l. 1909 in je potem še drugih 42 držav uvedlo slično zakonodajo. Vendarle jih je bilo ustanovljenih manj kot 500 v vseh 25 letih pred federalnim zakonom, ki je bil sprejet l. 1934 in se naziva Federal Credit Union Act. V prvih petih letih, odkar je ta zakon v veljavi, je bilo ustanovljenih več kot 3.540 novih kreditnih zadrug pod nadzorstvom Farm Credit administracije.

Kreditne unije so se večinoma razvile v industrialnih okrajih. Vsaka izmed držav Illinois, New York in Wisconsin jih je imela več kot 500 ob koncu leta 1939. Izmed 300 in 500 jih je bilo v državah California, Massachusetts, Minnesota, Missouri, Ohio, Pennsylvania in Texas.

Kreditne unije nudijo svojim članom priliko tako za štednjo kot za posojila. Sestavljene so na zadrugi podlagi od delavcev ali skupine ljudi, ki se med seboj poznajo in ki so v kakih zvezih med seboj, kot je članstvo delavske unije, jednote, cerkvenega društva oziroma, ki živijo v isti sosesčini, občini ali poljedelskem okraju. Ta pogoj je potreben, kajti svrha zadrug je posojevati mala posojila dostikrat brez jamstva in je zato potrebno, da je izposojevalec osebno znan drugim članom.

Prodaja delnic, navadno po \$5 ali \$10, zalaga z začetno glavno kreditno unije. Člani smejo imeti več kot eno delnico, ne pa več kot en glas. Število delnic pa določa, koliko dividend bo član prejel. Federalni čarter ne dopušča, da bi dividenda znašala več kot 6% vloženega kapitala. Na ta način imajo člani priliko vložiti svoje prištejke.

Posojila brez jamstva ne smejo presežati \$50 pod državnim čartrom oziroma \$100 pod fede-

ralnim čartrom. Obresti, ki se nalagajo, znašajo redkoma več kot 1 odstotno na mesec od neplačanega preostanka posojila, in dostikrat je obrestna mera še nižja, do pol enega odstotka. Komercialne posojilnice in industrialne banke nalagajo od 1 do 3 in pol odstotno, čim manjše je posojilo, tem več sta razmeroma. Kreditne unije pa morejo biti cenejše, ker imajo malo stroškov z upravo in dostikrat jim ni niti treba plačati najemnine. V običajnih posojilnicah so stroški preiskovanja nje precejšnji, pri zadrugah pa ne znašajo takorekoč nič.

Federalni čarter in tudi večina državnih čartrov dovoljuje posojila le za "previdne ali produktivne svrhe," ali ta določba je zadosti elastična, da obsega vse potrebe povprečne družine, kot hrano, oblačila, najemnine, hišne potrebe, pohištvo, nakup avtomobila, počitnice in plačevanje malih dolgov naenkrat.

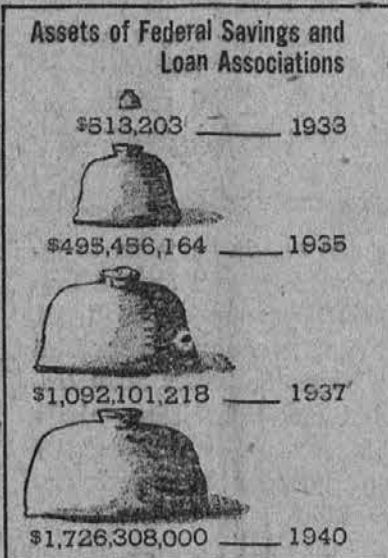
Seveda le člani morejo dobiti posojila. Federalne kreditne zadrug se morejo ustanoviti tudi le od sedmice ljudi. Kadar take osebe, ki morajo imeti kake skupne interese, hočejo ustanoviti posojilno zadrugo, napravijo prošnjo na Farm Credit Administracijo, da se jim podeli čarter. Kasneje smejo pristopiti novi člani, ki imajo iste pravice in dolžnosti kot izvirni člani. Ti novi člani morajo biti le taki, ki spadajo k isti skupini interesov oziroma sosedstva. — Common Ground — F.L.I.S.

V obleganem Londonu

Kako je v mestu, ki je že štiri mesece oblegan in bombardirano iz zraka? Znani kolonist Ernie Pyle, ki je pred par tedni došel iz Zed. držav v London, poroča od tam:

To je mesto, ki se resnično nahaja v vojni. To vidite takoj.

Naše finance

Na sliki vidimo prisposodbo prihrankov ameriškega ljudstva od leta 1933 do 1940.

samo da greste en blok daleč. Poskusil bom popisati vse male reči, ki bi jih videli tekom kratkega sprehoda.

V vsakem uličnem bloku vidite vse polno napisov, opozarjajočih na zaklonišča. Uradni napisi so kovinaste plošče, pritrjene na drogove svetilk, kakor ulični napisi, z veliko belo črko "S." Nad vsakim napisom je mala streljica v podobi črke V, da medla nočna luč ni vidna od zgoraj.

V vsakem bloku je kak ducat belih papirnatih napisov, ki so nalepljeni na zidovih poslopij, glasecih se: "Zaklonišče tukaj tekom poslovnih ur," ali pa: "Zaklonišče za 50 oseb po 5. uri popoldne." Zaklonišče je vsak prostor, kjer se najde zavetje. Jtegne biti podzemeljska re-tavracija, klet trgovine ali varnostna shramba kake banke.

Znana so mi poslopja v Londonu, ki segajo šest nadstropij globoko pod zemljo. Kadar se v zapadnem delu mesta oglasi svarilna sirena, bi vam ne bilo treba teči 50 jardov v nobeno smer, da pridete do kakega zavetja.

Druga znamenja, ki so črne in rumene barve, se glasijo: "K zakopom." Ta kažejo pot v zaklonišča pod malimi parki v osrčju mesta, kot n. pr. na Leicester trgu. Ni ga parka ali odprtga prostora na zapadni strani Londona, pod katerim bi ne bilo novozgrajenih katakomb.

Poleg tega najdete vsepovsod zaklonišča na površju. To so navadne dolge kolibe z ploščatimi strehami in brez oken, kakih sem čevljev visoke in deset čevljev široke, raztezajoče se en

blok ali več. Ta zavetja so zidana iz opeke in razdeljene v sekcije, katerih vsaka ima prostora za 50 oseb. Nekatera stojijo sredi širokih ulic, druga so na trotoarjih poleg poslopij, tako da ostane samo par čevljev prostora za hojo mimo hiš.

So tudi napisi s puščicami, ki kažejo pot k postajam za prvo pomoč in gasilnim postojankam.

Širom Londona, v malih parkih, na ulicah in drugod se nahajajo tanki vode za gašenje požarov. Dalje sodi in posode peska, da se jih vrže na vžigalne bombe; male sesalke in zasilne zasilne priprave so raztresene vsepovsod.

Po vsem Londonu se neprestano gradi in popravlja. Petintrideset tisoč mož je samo zaposlenih, da pospravljajo razvaline bombardiranih poslopij. Nadaljni tisoči delajo na ulicah in pod ulicami na vodovodnih in plinskih ceveh, telefonskih, telegrafskih in električnih žicah. Drugi tisoči zopet kopljejo, gradijo in vihtijo kladivo noč in dan, izvzemši niti nedelje, gradeč nova, globokejša zaklonišča, zazidajoč okenske odprtine in postavljajoč pomožne zidove in opore.

Pred marsikaterim poslopjem stoji kake tri čevlje pred vhodom sredi trotoarja stena, ki popolnoma pokrivajo pročelja rgovin. In v nekaterih najzavnejših poslopijih, katerih ne morem imenovati, so delavci na delu, da zazidajo vsa okna. Pustilo se bo le majhno odprtino v sredi, skozi katero bo mogoče streljati, kar pomeni, da bodo

ŠKRAT

Neki slaven angleški zdravnik je bil znan zaradi svoje duhovitosti in šal s svojimi pacienti.

Nekoč se neki njegov pacient nikakor ni hotel ravnati predpisani dieti. Ko je zdravnik videl, da bolnik ne popusti svoji trdevratnosti, mu je strogo dejal:

"Prepovedal sem vam jesti mehko kuhana jajca, a ste kdaj temu dali eno pojedli!"

"Bog nebeški!" je vzdihnil bolnik. "Ali ste po utripu žile gotovili, da sem zjutraj jajce jedel?"

"Seveda. Jajce draži sluznico v želodcu in to se takoj opazi po utripu žile!"

Ko je zdravnik s svojim nasententom odhajal iz bolnikove sobe, ga je ta vprašal:

"Ali ste res po utripu ugotovili, da je bolnik jajca jedel?"

"Kje neki! Na njegovem sem videl madež od rumenja!"

Iz stare domovine

POTUJOČI FESNIK

Ze kakih 20 dni se mudi potovanju po Sloveniji J. Djukić, narodni pesnik iz Bosanske Krajine, ki se je bil zaobljudil da v petih letih preroma vsa mesta in vasi Jugoslavije. Poleg tega, da po najjasotnejši zaselkih dviga in dramo zanimanje za domačo pesem in za rodno stvar, si je nadel tudi nalogo, da v pokrajinah, kjer plemenost še ni obča narodna lastnina, poučuje pozabljene in puščene pisanja in branja. Tem pogledu si je J. Djukić potovanju po Jugoslaviji pridobil nekaj lepih zaslug, ki so mu jih priznale tudi mnoge podeželske občinske uprave. V Ljubljani ostane samo par dni. Vsej Sloveniji je bil deležen pri-lepega sprejema, tako da ohranil nanjo najlepše spominke a še posebno na Maribor, kjer je srečal svojega sina, ki pravkar služi vojaški rok.

Nov radio

Na sliki je William Proctor, ki demonstrira nov radio-aparat, s katerim se bo lahko poslušalo in govorilo in s katerim bodo opremljeni newyorški policisti. Aparat tehta 11 funtov in stane \$165.

Rešen!

Na sliki vidimo reševalca, ki odnaša iz nekega bombardiranega londonskega dečjega doma lesenega konja, ki je služil za igračo otrokom.

Ujetnik Japoncev

Na sliki je korporal Barber, član ameriškega mornarskega zbora, katerega je s petimi drugimi ameriški vojači vred aretirala v Peipingu na Kitajskem japonska vojaška policija. Omenjeni je bil zadržan v zaporu 17 ur. Štiri ameriške vojaške so Japonci pretepli, preden so jih izpustili.

Odlikovan

R. E. Sherwood, 44 let star dramaturg, je bil odlikovan z odlično zlato kolajno za dramsko delo "Abe Lincoln in Illinois," katero je on spisal.

HIGHWAY ENEMY NO. 1

THE STOP SIGN PASSER

"Napredni"

Moč preteklosti

(Dálje z 4. str.)

Gospod! Mrtvi vstajajo! Signor baron je živa podoba "prekletega"! — je mrmral, se križal in s praznovernim strahom promatral bledo baronovo obličje.

Tedaj je zapihal po podzemlju hladan veter in dvignil prah, ki je zakrožil po grobnici.

Valerija je prva zbežala iz grobnice s šklepetajočimi zobmi, drugi so ji sledili pod mračnim vtisom tega, kar so doživeli. Zaklenili so vrata in se odpravili domov.

Ko so hodili po nekdanji mehiški jedinici, kjer so ponekod ob stenah stale še nekatere kane, ki so jih sedeli pod mračnim vtisom tega, kar so doživeli. Zaklenili so vrata in se odpravili domov.

Kozarec vina in zlati novc, ki ga je baron stisnil v roko Giacomu, sta čudovito okrepčala starca; ko je Larisa Arkadjevna videla, da se je stavec pomiril, ga je vprašala, če bi jim hotel povedati, kaj sta videla on in njegova strica.

— Zakaj ne, dobra signora, če vam zanima. Jaz nisem nič videl, ampak sem samo slišal vpitje in stokanje iz grobnice, kjer smo bili. Moj stric pa je videl sence, ki so se tja podale; to, kar sta videla moj ded in babica, je res strašno in potrjuje vse, kar se govori v legendah o signoru Paolu.

— Torej pripovedujte, kaj sta videla, to nas zelo zanima, a med tem jejte od pečiva, je rekla Muranova in podala stareca poln krožnik raznega pekarskega dobrot.

Vsi so obkrožili Giacoma. Paol Borisovič si je nalil kozarec kave, da bi okrepčal živce, potem pa je rekel šaljivo: — Predno nam začnete govoriti o prikazni vašega deda, ki vam toliko pojasnjuje legendo, podajte nam samo legendo.

Severia, ki nam jo je pripovedovala, je morebiti izpustila nekakšne podrobnosti. — Da, ona ne govori rada o tem, kakor ni maral govoriti njen gospod, poslednji grof Di Montignoso. To je bil prav čuden človek, izogibal se je ljudem in je samo ril v starih papirih. Da se pa vrnem k legendi. Evo, kako se glasi:

Ta zgodba se je izvršila pred mnogimi, davnim časom. Gotovo tedaj vzbudila veliko hrupa napravila velik vtis, sodeč po tem, da še živi med ljudstvom; pomini na njo se ni zabrisal, ampak od očeta na sinja preha-poveš, kako se je izvršila ta zgodba nad ošabnim Montignosom.

— Treba je povedati, da so bili

Montignosi tisti čas najbogatejša gospoda v deželi, a grof Paolo, ošabni in kruti razvrtnik, je prevaril mnogo žensk, ki so padle v njegove mreže, in večkrat prelomil prisego zvestobe. Podrobnosti niso znane in bržkone so bile popačene, toda v tistih časih, ko se je to zgodilo, so za take zločine odrezali krivcu roko. Samo imenitnejši in bogati plemiči so se po navadi odtegnili maščevanju in le malokateri med njimi se je pokoril za svoj greh. V tem slučaju pa je božja kazen zadela zločinca. E-na med prevaranimi ženskami, ki je bila že rmtva, ga je zagrabila za roko in ga ni več izpustila. Ne molitev, ne kadija, ne žegnana voda ni pomagala; ker pa mu je roka začela črneti pod pritiskom mrličeve roke, so mu jo odrezali pri zapestju potem ko je izpovedal duhovniku svoje zločine.

"V tistih časih so menili, da zamore meniška obleka pokriti vse grehe, in zato je grof Paolo postal menih. Toda očividno ni to nič pomagalo in morda je bil v resnici preklest, ker ga njegove žrtve še vedno preganjajo in njegova zločinska duša blodi še danes po razvalinah in gradu.

"Sedaj vam pa povem, kaj je videl ded in kaj sem sam slišal v svojih otroških letih iz njegovih ust. Moram pripomniti, da je bil ded resen, molčeč in ne navadno pobožen mož; bilo mu je blizu sto let, ko je umrl, ljubljen in spoštovan od vseh, ki so ga poznali. Ko se je pripetil dogodek, ki je silno vplival na njegovo življenje, je bil moj ded star petindvajset let. V tistih časih se je smrtno zaljubil v ono, ki je potem postala moja babica. Moj praded ni hotel nič slišati o tej zvezi, zakaj Panorija, moja babica, dasiravno zelo lepa, je bila revna sirota, ki je služila za kravjo dekle na nekem bližnjem posestvu.

"Bila sta zelo nesrečna, tedaj niti v glavo jima ni prišlo, da bi ravnala proti volji roditeljev; Panorija je celo sklenila, da pojde iz našega kraja in stopi v službo k neki oddaljeni materi-ni sorodnici, ki je živila v Moderni. Za zadnje slovo sta si dala sestanek pri samostanski razvalinah. Prepričana sta bila, da ju tam nihče ne preseneti.

Bila je mesečna noč. Šele poznoma sta se mogla sestati in sedla sta na klop pod drevesi. Ta klop je še tam.

Z nje se vidi spomenik grofa Paola: Koliko časa sta tam sedela in jokala, ni znano, bržkone pa je moglo biti okoli polnoči, ko sta hkratu zaslišala glasne in otožne zvoke zvona, nato pogrebni zbor, ki je pel De

profundis. Oba sta bila presenečena, toda njuno začudenje in strah sta se še povečala, ko sta videla prihajati iz cerkvenih razvalin procesijo menihov, ki so korakali v vrsti po dva in dva, s spušenimi kapucami in z velikimi prižganimi voščenimi svečami. Na nosilnicah so nesli

odkrito krsto s truplom mladega meniha in baklje so razsvetljale njegovo blede in lepo obličje. Izprevid se je pomikal h grobnici grofa Paola, katere vrata so bila na stežaj odprta. Procesija se je skrila v notranjosti kapele, petje je utihnilo in masivna vrata so se z ropotom zaprla.

koncert in ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

22. februarja, sobota. — Skupna društva fare sv. Vida. — Plesna veselica v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

22. februarja, sobota. — Ženski klub Slovenskega doma na Holmes Ave. priredi Maške-radno veselico.

22. februarja, sobota. — Maške-radno veselico priredi gospodinj-ski klub "Na Jutrovem" v S. D. D. na Prince Ave.

23. februarja, nedelja. — Dram-zbor "Ivan Cankar". Predstava in ples v avditoriju Slo-ven-skega narodnega doma na St. Clair Ave.

23. februarja, nedelja. — Mladinski pevski zbor Slovenskega doma na Holmes Ave. priredi koncert z igro v Slovenskem domu na Holmes Ave.

8. februarja, sobota. — Wrong klub priredi ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

8. februarja, sobota: — "Valentine Dance" in kokošjo večer-jo priredi mladinski pevski zbor "Kanački" v S. D. D. na Prince Ave.

9. februarja, nedelja. — Slov-nar. čitalnica. Proslava 35-let-nice v avditoriju Slov. narodnega doma na St. Clair Ave.

15. februarja, sobota. — Sunny Ray Orkester. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

15. februarja, v sototo: — dru-štvo "Soča", št. 26 SDZ pri-re-di veselico v Domu Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

15. februarja, sobota. — Ples priredijo klub Golden Blue-ettes v Slovenskem domu na Holmes Ave.

15. februarja, sobota. — Louis Šraj orkester priredi "Valentine ples" v S. N. D. na 80. ce-sti.

16. februarja, nedelja. — Mlad. Z. Plesna veselica v avditori-

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

2. marca, nedelja. — Koncert in

Društveni KOLEDAR

JANUARY

18. januarja, sobota. — Klub Jolly Jesters priredi ples v Twilight Ball Room.

18. januarja, sobota. — St. Vitus Boosters klub priredi ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

19. januarja, nedelja. — Dram-zbor "Ivan Cankar". Predstava in plesna veselica v avditoriju SND.

25. januarja, sobota. — Sam-pevski zbor "Zarja" — Glas-bena Matica — Plesna veseli-ca v SND.

25. januarja, sobota. — Pevski zbor Adrija priredi plesno veseli-co v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave.

25. januarja, sobota. — Amigos klub priredi ples v Twilight Ball Room.

25. januarja, sobota. — Društvo Dom, št. 25 SDZ priredi veseli-co v Slovenskem narodnem domu v Maple Heights.

FEBRUARY

1. februarja, sobota. — Društvo "Delavec", št. 257 S. N. P. J. pri-re-di Maške-radno veselico v Jugoslovanskem delavskem narodnem domu, W. 130th St. in McGowan Ave. v West Par-ku

1. februarja, sobota. — Društvo France Prešeren, št. 17 S. D. Z. Plesna veselica v avditori-

ju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

2. februarja, nedelja. — Mladinski pevski zbor Slovenskega doma na Holmes Ave. priredi koncert z igro v Slovenskem domu na Holmes Ave.

8. februarja, sobota. — Wrong klub priredi ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma, na St. Clair Ave.

8. februarja, sobota: — "Valentine Dance" in kokošjo večer-jo priredi mladinski pevski zbor "Kanački" v S. D. D. na Prince Ave.

9. februarja, nedelja. — Slov-nar. čitalnica. Proslava 35-let-nice v avditoriju Slov. narodnega doma na St. Clair Ave.

15. februarja, sobota. — Sunny Ray Orkester. Ples v avditoriju Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave.

SONJA HENIE

1941 Hollywood Ice Review Evropske zvezde * zbor 160 drsalcev

Pet večerov, 14. jan. do 18. Vstopnice sedaj 75c, \$1.15, \$1.65, \$2.20, \$2.75

ARENA

Preiskušena zdravila proti glavobolu

Hank's Headache Tabs

- 1. Ustavi glavobol
2. Uredi želodec
3. Ojači živce
4. Odpomoč ženskemu zdravju

CENA 50c.

MANDEL DRUG

SLOVENSKA LEKARNA 15702 Waterloo Rd. Pošljamo po pošti

NAZNANILO VSEM VLAGATELJEM CUSTODIAN DENARNEGA ZAVODA

Mi imamo tu zopet resnično ugodnost v pohoštju. Največ za vašo bančno knjižico v zameno za rovo pohoštju.

PERUSEK FURNITURE

809 East 152nd St. — Mulberry 9211 Odprto vsak ponedeljek, četrtek in soboto večer

Za boljše vrednosti v pohoštju obiščite Perusek's

SEZNANITE JAVNOSTI Z VASO TRGOVINO POTOM... 'Enakopravnosti'

HIŠE NAPRODAJ

Huntmere Ave. hiša za dve družini, 5 in 5 sob; velik lot; garaža; \$6,000.00. Herrick Rd. off St. Clair Ave. and 92nd St. brick, single; 6 lepih sob; zgotovljeno tretje nadstropje; dober nakup. 1334 E. 111 St. side by side, hiša za dve družini; kot nova; samo \$1000.00 takoj. 1315 E. 115 St. single hiša; garaža; v zelo dobrem stanju; \$4000.00.

Mavec & Company

17110 Lake Shore Blvd. IV. 4900

Jugoslovanski dan v soboto 18. januarja RAZSTAVA Public Hall

Clevelandska mednarodna razstava različnih narodnih razstav Vstopnice naprodaj sedaj pri blagajni v Music Hall

WEAK DAN DO 19. JAN. 1. pop. do 11. zvečer.

HAIR-BREADTH HARRY

Private Domino Jinks we are honored sir

To have a national hero as witness to this couple's nuptial presages well for their future!

SPLAT!

And now, sir—a doctor, please! This girl has been drugged!

Who's this man?

JOHN RENKO 955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ 1145 East 169 Street Kenmore 4680W

JOHN PETERKA 1121 East 68 Street Endicott 0653

Pouk za DRŽAVLJANSKI PAPIR!

SDD na Waterloo Rd. v torek zjutraj od 9. do 12. MRS. J. TERBIZAN za privatni pouk pokličite LI. 1464

SEJA DELNIČARJEV

Seja delničarjev tiskovne družbe The American Jugoslav Printing and Publishing Co. (Enakopravnost), 6231 St. Clair Ave., se vrši v petek 24. januarja 1941 v Slovenskem Delavskem Domu na Waterloo Rd. v novi okrepčalnici (bar-room). Pričetek ob 8:00 zvečer.

Delničarje se pozivlje, da se polnoštevno vdeleže in da so točni.

LUDVIK MEDVESEK, tajnik-blagajnik.

KOLIKO STORITE ZA CANKARJEV GLASNIK!

Če ste res napredni, pokažite to tudi z dejanjem. Cankarjev glasnik je napredna delavska kulturna revija za leposlovje in pouk. Priporočite svojemu prijatelju ali znanecu, da si jo naroči. Za obstoj in napredek izobraževalnega časopisa je potrebno sodelovanje vseh, ki so za napredek! Cankarjev glasnik potrebuje zastopnikov, posebno še izven Clevelanda. Priglasite se! Pišite upravnistvu, ki bo rade volje dalo vsa pojasnila. Naslov: 6411 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Naročilna nakaznica na Cankarjev Glasnik

IME: _____ NASLOV: _____ Zastopnik: _____ Plačal \$ _____ c Dne _____ 19 _____

NOVICA...

ki jo izveste bo gotovo zanimala tudi druge. Sporočite jo nam pismeno ali pa pokličite Henderson 5311 — Henderson 5312.

Lahko jo sporočite našim zastopnikom - - -

JOHN RENKO 955 East 76th Street

JOHN STEBLAJ 1145 East 169 Street Kenmore 4680W

JOHN PETERKA 1121 East 68 Street Endicott 0653

V. J. KRIZANOVSKA

12.

MOČ PRETEKLOSTI

Roman v treh delih
IVAN VOUK

— Cuješ, Valja, prav nič mi ne ugajaš. Bleda si, videti si trudna, jaz pa sem se tako nadejala, da se v tem prekrasnem podnebjem razcveteš kakor roža, — je pripomnila Larisa Arkadjevna.

— Vse pride, ko bo že nekaj časa tu preživela, — je rekla Muranova ter objela in poljubila deklico.

Crez pol ure je bila vsa družba na potu, a Miša in Lolo sta nesla koške s pecivom, vinom in z vsem, kar je potrebno za zajtrk.

Za vodnika je bil stari pastir z dolgo srebrno brado.

— Da, jaz vem, kje je grobnica Paola Montignoso. "Maledetto" je pokopan posebej, toda ni dobro tja iti, signori. Moj stric, Salvator, ki je bil pred menoj za pastirja, mi je pravil, da je slišal, kako je "prekleti" stokal v svojem grobu. Tudi jaz sem slišal nekoč ponoči vpitje in stokanje, ki je prihajalo iz grobnice, — je pristavil stari majaja z glavo.

— Gotovo ste zaspali in videli vse to v snu, dragi Giacomo, a vaš stric se je brčkone opil, — je rekla Helena Aleksandrovna posmehljivo.

— Starec jo je ošvrknil s prezirnim pogledom.

— Signora je očitno med nami, ki ničesar ne verujejo. Glede Salvatorja vam povem, da ima zdaj devetdeset let in vse svoje življenje ni bil nikoli pijan; on vam je bogaboječ, pravičen človek, ki ga vsi spoštujejo, — je pojasnil Giacomo. — Na svoje oči je videl, kako so one šle v grobnico, nakar se je tam začelo vpitje, jok in stokanje. In tudi jaz nisem spal, ko sem slišal enak šum, dasiravno nisem nič videl.

— One, pravite, Giacomo. To se pravi, da so neke dane napravile "maledettu" obisk? Gotovo je bil lep dečko, če ga dame zasledujejo celo v grobu, — se je smejala nepoboljšljiva Helena Aleksandrovna.

Giacomo je neodbravajoče kimal z glavo.

— Da. Po legendi je bil Paolo

Montignoso lep, toda njegova lepota je morala biti usodna, zakaj od njegove ljubezni so ženske poginjale kakor od strupa. K njemu prihajajo tiste, ki jih je premamilo in ubil, zakaj bil je strašen zločinec.

V takih pogovorih so prišli k samostanskim razvalinam. Giacomo je šel naprej in peljal potnike skozi goščavo prepletene drevja in grmovja, med katerim so se videli križi in nagrobni kamni.

Hodili so po starodavnem pokopališču. Nedaleč od porušenega obzidja se je dvigala nekakšna grobniška kapela, trdno zidana, toda vhod, ki je bil globoko vzdignjen, so zapirala težka, masivna in z železom okovana vrata. Spomenik s križem na vrhu je obdajala železna premeja, a pri vhodu je visela ogromna, popolnoma zarjavljena ključavnica, ki so jo izbili s kamenjem. Toda vrata so bila zdelana z zarjavlim zapahom in treba je bilo precejšnjega napora, da so ga odpahnili.

Videti je, da ni že davno nihče stopil v grobnico. Poglejte, na vratih in zapahu se poznajo še sledovi pečata, — je pokazal Giacomo na nekatere rdečkaste madeže, ko je vdeval ključ ki ga je poprej dobro namazal z masljo.

Crez nekaj časa se je ključavnica stokajoč udala in vrata so se odprla s škripanjem starega železa. Tedaj se je pokazal navzdol spuščajoči se hodnik, a na njegovem koncu so se pokazala druga vrata; ta niso bila zaklenjena in so se torej lahko od-

Išče se

slovensko žensko, ki živi v okolici Addison Rd., za hišno delo in za varovati otroke. Dobra plača, lahko gre domov vsak večer, prosta je ob sobotah in nedeljah. Pokliče se naj po 5. uri zvečer Henderson 8762.

Naprodaj

Proda se Grand kuhinjska peč v zelo dobrem stanju. Kdor jo želi, naj se zgleda na 19571 Tyrone Ave.

prla. Med temi pripravami je barona popadla mučna slabost in vkljub vročini ga je izpreletel leden mraz po životu. Pri vsej odvratnosti, ki jo je čutil do groba nepoznanega človeka, ki je ležal v njej nekaj stoletij, ga je mučila radovednost in le z vsem napotom svoje volje je premagal svojo slabost, za katero ni vedel vzroka.

— Vzel sem svetilko, — je rekel, — torej pojdemo, mesdames.

— Meni se zdi, da v grobnici ni temno. Poglejte, spodaj v zidu je zamreženo okno; četudi je šipa razbita in je zid debel preko pol metra, mislim, da more svetloba in morda celo kakšen solnčni žarek pronicati v grobnico, — je rekel Giacomo.

— Stopnice so vsekakor temne, — je rekel baron, prižgal e-

lektrično svetilko in stopil v hodnik.

Ko so se spustili kakih deset stopnic globoko, so prišli v veliko grobnico, ki je bila istočasno tudi kapela.

Na nasprotnem koncu je stal v višini dveh stopnic kamenit oltar, nad njim pa je bila prazna dolbina; kip Matere Božje, ki je poprej stal v njej, se je valjal po tleh. Dva starinska bronasta svečnika sta osamijena stala na oltarju.

Sredi grobnice je stal velik črn mramornat sarkofag, a na pokrovu je bila iz belega mramorja izklesana meniška glava. Ta krasno izdelani kip je predstavljaval lepega mladega človeka v cvetu let, a na obličju je ležal izraz trpljenje in obupa.

Medla dnevna svetloba, ki je prihajala od zunaj, se je zlo-

vešče odražala v tem mračnem prostoru.

Miša in Lolo sta se iz radovednosti najprej vrgla k sarkofagu. Miša je dvignil električno svetilko in posvetil na glavo kipa.

— Brrr! — je rekel in vztrepetal. — Poglej, Pavlik, kako strašno! Ta "prekleti" Paolo je tvoj portret.

Baron je pobledele. Z namršnimi obrvmi se je povzpela na stopnice in se sklonil nad podobo zločinskega grofa Di Montignoso. Da, ta mramorna glava je bila do pičice podobna njegovi. Za nekaj trenutkov mu je sapa zastala; neka nevidna teža se je vlegla nanj in imel je občutek, kakor da mu nekaj opolzkega leze po telesu.

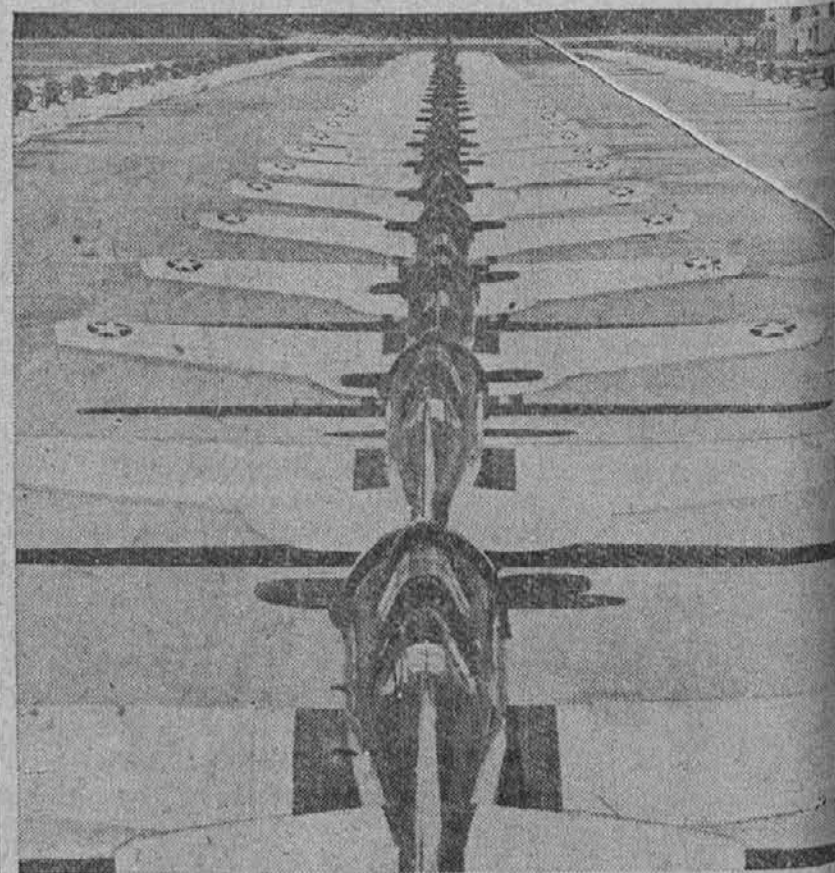
Ko je vpiral svoj pogled v mramorno podobo, ni videl tete

in Bakulinke, ki sta stali na nasprotni strani sarkofaga, blede in silno prepadehi.

Tedaj se je v obokanem prostoru razlegel rezki krik. Stari Giacomo je kriknil. Sel je za baronom in zapazil porazno podobnost obeh obrazov, živega in kipa; vrgel se je proti izhodu, toda nenadoma ga je prevzela slabost, da se je moral nasloniti k zidu.

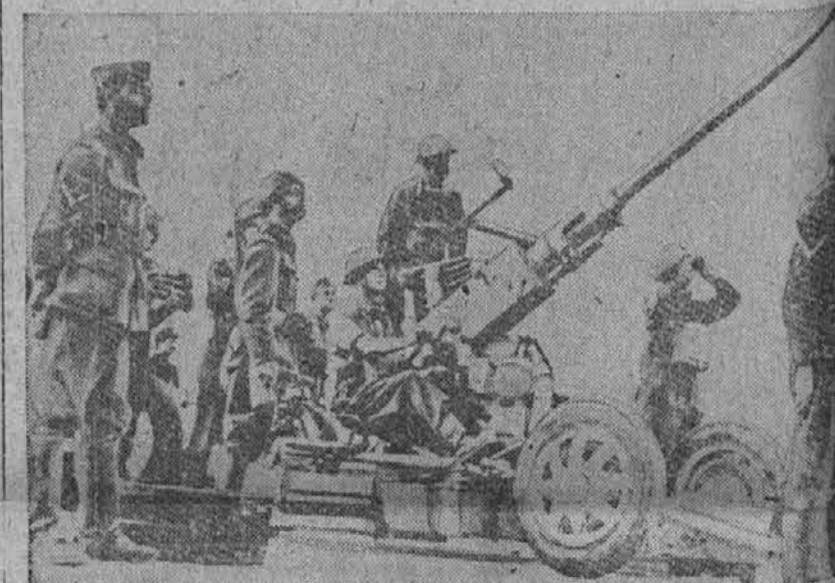
— Misericordia! (Usmili se. (Dalje na 3. str.)

Ameriška letala

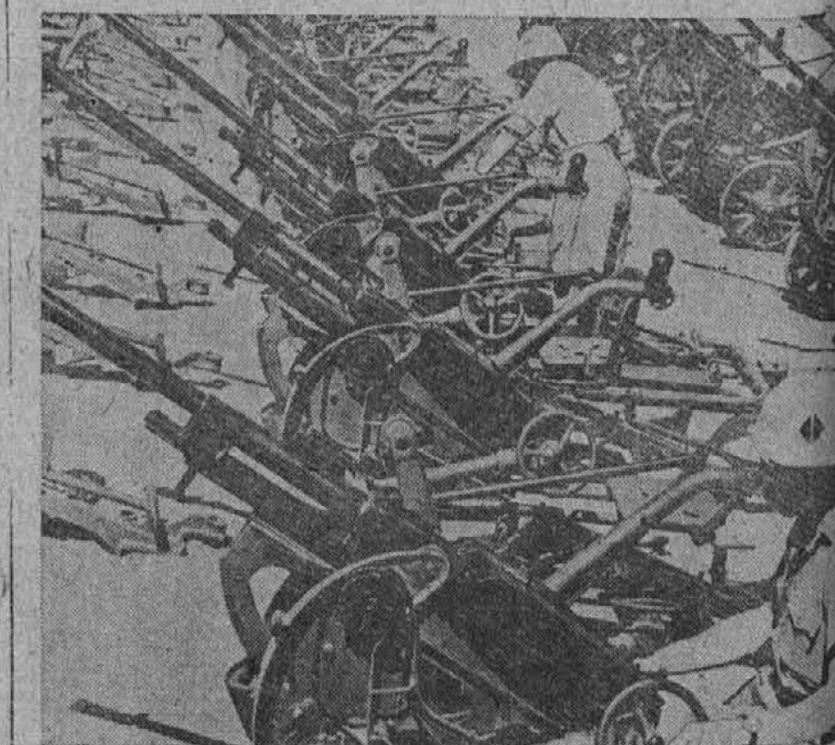
Na sliki je vrsta ameriških letal na vojaškem letališču Randolph Field v Teksasu.

Vojna v Grčiji

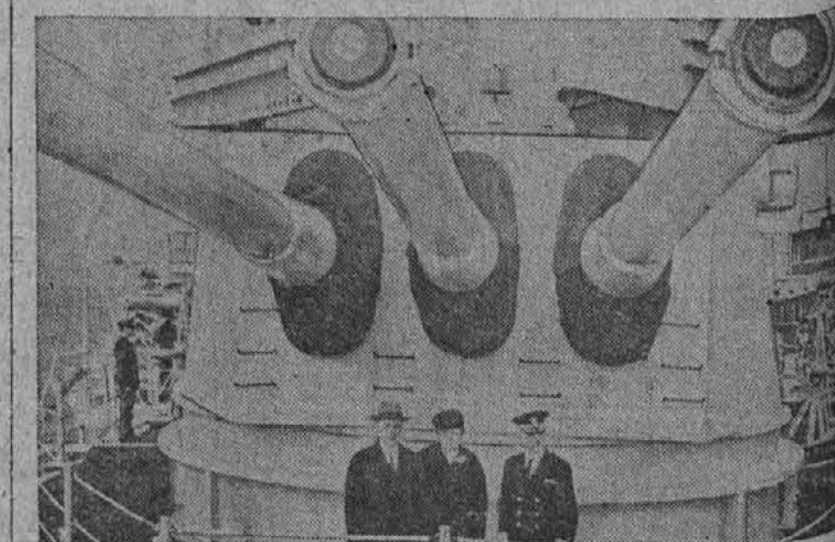
Na sliki vidimo grško in angleško vojaštvo na otoku Kreti. Grki z zanimanjem opazujejo Angleže pri njihovih mahinacijah z antiletalskim topom.

Dučejevi prispevki Angliji

Na sliki vidimo lepo število italijanskih strojníc, ki so padle v oblast angleških zmagovalcev v Libiji.

Ameriški poslanik v Franciji

Na sliki sta ameriški admiral William D. Leahy in njegova žena, ki stojita pod topovi križarke Tuscaloosa, ki ju je prepeljala v Francijo, kjer je nastopil admiral mesto ameriškega poslanika pri vladi v Vichyju.

Čuden svet

Na sliki je indijsko vojaštvo v Angliji, ki koraka za svojim godcem, ki pisca na piščali na mehove. Desni na sliki je deček Nicolas Okounsiff, čigar dom je v zasedenem Parizu. Deček je prišel te dni v Ameriko.

Boginja sonca in dež

V Los Angelesu so bili nedavno veliki dežni nalivi, ki so zalili mnogo avtomobilov. Malo pred temi nalivi je bila lepa Joan Lesslie izvoljena za "boginjo sonca." kmalu nato pa se je kljub njenemu božanstvu ulil dež.

RAZPRODAJA OB 25-LETNICI

Ob praznovanju naše 25-letnice v trgovini in zaradi naše hvaležnosti in naklonjenosti do vseh naših odjemalcev — smo sedaj znižali cene do 25% med našo obletno razprodanjo. KUPITE SEDAJ IN PRIHRANITE!

Tukaj je oznanjenih samo nekaj denar-prihranjajočih reči!

OAKWOOD BED SHEETS	SIZE 81x99	1.00	Size 81x108	1.19
LADIES HOUSE COATS,	large sizes	1.69		
BLEACHED and UNBLEACHED MUŠLIN, yd.	11¢			
FRUIT OF THE LOOM PERCALES, yd.	14¢			
FANCY FLANNEL and CRINKLED CREPE, yard wide, yd.	17¢			
ALL SILK and RAYON SPUN MATERIAL Reg. 59c & 69c yd. SPECIAL	39¢			
PILLOW TICKING, VERY SPECIAL, yd.	25¢			

CELA ZALOGA JE BILA ZNIZANA TOLIKO KOT 25% MED TO RAZPRODAJO

GUBANC DRY GOODS STORE
16725 WATERLOO RD.

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., Henderson 5311 - 5312